

ската църква — обичай не рѣдкѣ у босненскитѣ бегове. Той живѣлъ съ войни и грабежъ, но билъ най-сетне плененъ отъ враговетѣ си и побитъ на колъ въ Прищина. Единствениятъ му синъ, *Омаръ*, бащата на Пазванта, дотолкова се отличилъ въ австрийскитѣ войни, че билъ награденъ съ две села при Видинъ. Когато по-късно пѣкъ станалъ байрактаръ на Видинския санджакъ, дотолкова се възгордѣлъ, че излизалъ публично само съ свита тѣлохранители и съ военна музика. Това породило завистта на видинския паша Мелека и той решилъ да се отърве отъ упорития бошнякъ. Подкупениятъ убиецъ, обаче, въ решителната минута тѣй се изплашилъ, че предалъ на Омара заповѣдта на Мелека. Омаръ пламналъ отъ желание да си отмъсти. Заповѣдали му да напусне Видинъ, но той отговорилъ, че никой нѣма право да го гони и че отъ никого се не бои; публично той проклетъ и закона, и пророка. Тогава улемитѣ го осъдили на смъртъ. При известието за това той се затворилъ въ двореца си и се защищавалъ въ него до тогatzъ, докато пламъци не го обхванали отъ всички страни. Наистина, успѣлъ да се измъкне на свобода, обаче билъ хванатъ, отведенъ при пашата и обезглавенъ.

Синъ му *Османъ* (роденъ, както разправятъ, въ 1758 г.) едва се спасилъ съ бързо бѣгство въ Албания при гегитѣ. Наситенъ на разбойнишки животъ, той постъпилъ въ Дукаджинъ на служба при пашата на Ипекъ. Презъ войната въ 1789 г. той съ своя собствена чета се промъкналъ чакъ до Темешваръ и Херманщадтъ, съ което спечелилъ милостта на Портата и получилъ обратно частъ отъ бащинитѣ си имоти.

Като голѣмъ храбрецъ, той си намѣрилъ много привърженици измежду агитѣ въ Видинския санджакъ, събралъ войска отъ около 1000 души арнаути, кърджалии и еничери, завзелъ си всички бащини земи и разбилъ видинския паша предъ вратитѣ на града (1794). Следъ това се вмъкналъ въ Видинъ, затворилъ пашата въ сарая и билъ провъзгласенъ отъ агитѣ за аянь на санджака. Обсадата на сарая продължила почти цѣла година; по-нѣкога на пашата давали разрешение да се поразходи изъ града съ пазачи и Пазвантоглу милостиво му доставялъ хранителни припаси. Безполезни били всички писмени увещания на Селима III. Най-после пашата на лодка се спасилъ въ Русчукъ. Тогава Пазвантоглу билъ провъзгласенъ отъ привърженицитѣ си за паша при топовни гърмежи; неговиятъ пѣкъ помощникъ Кара Мустафа — за аянь. Той почналъ да се готви за война, събралъ си отборъ войска, доставилъ си тежки орждия и заобиколилъ крепостта съ окопъ отъ 40 фута дълбочина, тѣй че крепостта, омивана отъ Дунава, изглеждала като на островъ. Съ прокламациитѣ си противъ стамбулскитѣ реформи и противъ новитѣ данъци той привличалъ на своя страна всички недоволни.

Най-точна картина за това време ни даватъ запискитѣ на епископъ Софроний Врачански, единъ отъ първитѣ български патриоти¹¹. Избранъ въ 1794 г. за епископъ, Софроний, безъ да обръща внимание на настѣпилитѣ декемврийски студове и виелици, тръгналъ за епархията си и сенадѣвалъ да пристигне тамъ за Рождество Христово. Въ Плѣвенъ се научилъ, че двама изгонени отъ Пазвантоглу отъ Видинъ аги заседали съ турци и албанци въ околноститѣ на Вратца, та отъ тамъ да нападнатъ Видинската областъ. Четири дни следъ това известие той оставилъ Плѣвенъ. На срѣдъ пѣтя изпратенитѣ напредъ селяни въ полунощъ му съобщили, че въ селото Браница, само на единъ часъ пѣтъ предъ него, се вмъкнали 400 Пазвантови пандури. За щастие, Софроний се отървалъ тозъ пѣтъ само съ страховетѣ си. Като се приближилъ по-нататѣкъ до Вратца, вижда — голѣма войска иде отъ вратитѣ право срещу него. Но това били граждани, потег-